

Hodnocení diplomové práce Markéty Sladké

Oponentský posudek

Název práce: Využití obrazového materiálu na 2. stupni ZŠ

1. TÉMA A CÍL PRÁCE: Autorka si vhodně zvolila téma diplomové práce vycházející z její oborové kombinace českého jazyka a výtvarné výchovy. Věnuje se uplatnění obrazového materiálu v učebnicových řadách pro 2. stupeň ZŠ. Nejprve z tohoto hlediska analyzuje učebnicové řady tří různých nakladatelství, ve druhé části práce pak vytváří vlastní přípravy zaměřené na využití obrazového materiálu a vede vlastní výzkum. Při něm si klade za cíl „zjistit, zda žáci 2. stupně základních škol dají při popisu uměleckého díla přednost modernímu umění před uměním tradičním.“ (str. 46). Cíl práce byl, dle mého názoru, splněn, hypotéza, že žáci dají přednost modernímu umění před tradičním, byla potvrzena pouze částečně.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ: Práce je přehledně členěna na část teoretickou a praktickou, funkčně doplněna ukázkami obrazového materiálu, autorka pracuje s poznámkovým aparátem, vhodně provazuje poznatky uváděné v teoretické části s informacemi získanými vlastním výzkumem. Při vlastním návrhu aktivit autorka těží ze své oborové kombinace, volí atraktivní aktivity (např. malování světlem), odpovídající věku i zájmům žáků, dodržuje didaktické zásady uváděné v teoretické části práce, promýšlí mezioborovou návaznost mezi jazykovou a komunikační výchovou a výchovou výtvarnou.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA: Je opravdu škoda, že práce, která po obsahové stránce dosahuje velmi dobré úrovně, je naprosto znehodnocena hrubými nedostatky ve formální úpravě a jazykové úrovni zpracování. Konstatuji, že **práce neprošla jazykovou korekturou**. Tento fakt považuji za ostudný, vzhledem k tomu, že je práce předkládána k obhajobě na katedře českého jazyka a literatury. Níže uvádím výběr chyb, překlepů a nepřesných formulací:

str. 7: Na prvním stupni ZŠ bývá pro žáky učitel velkou autoritou, od které **přebíjí** jak názory, tak někdy i mluvu či **písmo**.; Str. 9: Ve výuce slohu můžeme používat několik druhů vyučovacích metod. Mezi nejpoužívanější patří **metody poznávací**. **Do té spadá** metoda výkladová, při které...; str. 15: ...zabývá se styly práce s učebnicemi, vztahem mezi didaktickým textem a učením, **porozumění** učivu a zkoumá...; tamtéž: Připomíná také, že **specifikem** učebnice je zejména **v její univerzálnosti a nezávislosti** na dalších zdrojích.; str. 18: Nakladatelství vydává pracovní sešity **ke i svým** čítankám či pracovní sešity zaměřené...; str. 19 Analýza **obrazové** materiálu; str. 20: **Nakladatelství** Fraus v učebnici pro 7. ročník **využil** k nácvičku vypravování stranu z oblíbeného komiksu...“; str. 24: ...v tomto případě nemůže nastat problém popisovaný **u** dvou výše zmíněných komiksových **sériích** obrázků.; str. 25: jak by se měli správně zachovat, kdyby se **jím** něco takového stalo v reálném životě.; str. 26: **Série**, které nakladatelství zařadila, **jsou bohužel většinou tematicky pro žáky ne moc poutavá**...; tamtéž: **tématicky** blízké; str. 27: Jedná se o **piktogramy**, **který** bývají **uvedené** na sáčkích s osivem.; tamtéž: v **reálném** životě; str. 30: Žáci mají při popisu obrázku využít slova z nabídky tak, aby byla ve větě **přemětem**, a mají je spojit **je** se slovesy v nabídce. Takových cvičení, která sledují stejný cíl, tedy popsat nějaký obrázek za určitých jazykových podmínek, **nalezeneme** několik...; str. 32: Žáci mají k dispozici tři popisy pohárů a jejich úkolem je **přiradit** je ke správné ilustraci.; str. 34: Příliš velké množství fotografií může způsobit, že žáci jen výběrem stráví příliš mnoho času,

protože se nebudou moci rozhodnout, která varianta se jim líbí více. **jejich pozornost může tĕkat Kvůli většímu množství obrázků jsou použity v menších formátech**, takže mohou zanikat některé podstatné detaily, které se na nich nachází.; tamtéž: Žáci mají za úkol, stejně jako to bylo popsáno výše u **ilustraci**, popsat obrázek...; str. 37: Žáci opět mají na výběr z několika fotografií, z **kteřé** vyberou jednu, na jejím základě pak napíší daný slohový útvar. V případě úvahy bývají zvoleny fotografie vztahující se k problematice dnešní doby – **především životní prostředí, návykové látky, závislosti, rodiny, přátelství, digitálních technologií, sociálních sítí** apod.; str. 44: V některých případech je obrazový materiál v poměrně malém formátu a žáci se nemohou soustředit na **jejich** detaily. Str. 45: Množství obrazové složky učebnic někdy negativně ovlivní i velikost jejich formátu.; tamtéž: začlenění aktuální **tématiky**; str. 46: Předpokládám, že žáci dají přednost modernímu umění před uměním tradičním, **protože rozbití tradičních konvencí je více povzbudí k vyjadřování svých myšlenek a emocí.**; str. 46 Krajina se zříceninou je vyobrazena velice realisticky s jemným přechodem barev, díky čemuž může mít ten, **kdo kdo** se na obraz dívá, pocit, jako by se na **vyobrazení** místě sám nacházel.; str. 50: bylo jim řečeno, že nejde o práci, za kterou by byli jakkoli **klasifikováni** a že stačí, když uvedou své pohlaví a jinak je práce zcela anonymní. Dále byli **požádáni** o samostatnost při práci; str. 58: V úvodní části hodiny **byli žáci byli, spolupracovali.**; str. 61: **Dobrovolníci mohou žáci** svoje vypravování přečíst ostatním.; str.65: abstraktní umění může být pro některé žáky **nároční** a obtížně pochopitelné; tamtéž: Učebnice často zahrnují tradiční umělecká díla, protože poskytují stabilní základ pro porozumění a hodnocení umění.; str. 66 Také by bylo vhodné, kdyby učitelé dětem představili **mimo své vlastní interpretace** díla i historický kontext a autorův život, který ovlivnil jeho tvorbu.

V celé práci se velmi často a opakovaně vyskytují četné chyby v interpunkci.

4. OTÁZKY K OBHAJOBĚ:

1) Při obhajobě by autorka měla vysvětlit tvrzení ze str. 7: „RVP v rámci slohové a komunikační výchovy rozlišuje mluvený a písemný projev, protože mají zcela rozličné vlastnosti – využívají se v jiných situacích, za odlišných okolností a za působení jiných činitelů, které projev ovlivňují.“ Které informace v RVP ji vedly k tomuto tvrzení?

2) Na str. 24–25 je popisováno uplatnění série obrázků v učebnici pro 7. ročník nakladatelství Nová škola. Jaký je názor autorky na řazení dílčích úkolů u tohoto konkrétního zadání?

3) Při obhajobě by se autorka měla vyjádřit k tomu, jakým způsobem chce jako učitelka vést své žáky ke kvalitnímu písemnému projevu, když svým vlastním písemným projevem v této práci neprokazuje znalost základních pravopisných pravidel, a zejména uplatnění pečlivého přístupu k práci (např. zajištěním jazykové korektury).

NAVRHOVANÉ HODNOCENÍ: Práci doporučuji k obhajobě a doporučuji hodnocení **dobře** – **nevyhověl dle průběhu obhajoby.**

V Plzni dne 23. 8. 2023

Růžena Písková

Souhlasí s originálem
Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta pedagogická
katedra českého jazyka a literatury
Jelínková